

DIN UMBRA ISTORIEI. DESTINE ÎMPLETITE:
FAMILIILE CĂLINESCU, BARANGA, RĂUTZOIU ȘI COTENESCU

RADU PETRESCU-MUSCEL*

Prezentul studiu constituie o încercare modestă de a surprinde în profunzime dimensiunile împletirii destinelor a **patru familii argeșeano-dâmbovițeano-muscelene** cu reprezentanți de seamă în viața politică, socială, economică și culturală a României Mari: Călinescu, Baranga, Răutzoiu și Cotenescu.

Înrudiți prin căsătorii efective și potențiale, câțiva dintre aceștia, ctitori cu dragoste de Dumnezeu și de popor, cu cariere interesante, au deținut poziții însemnate în prima jumătate a secolului XX, atât la nivel național, cât și local, fără să rupă legătura cu proprietățile lor funciare, fărâmițate în timp și acaparate brutal de un stat comunist pus pe căpățuială, fără a mai putea fi recuperate integral și revalorificate după 1990 de către urmașii lor legali, care încearcă să-i scoată și pe această cale din umbra istoriei.

Potrivit arborelui genealogic reconstituit parțial și după ceea ce știu din familie, mă număr printre ultimii reprezentanți, **la a șaptea spiță**, ai unei respectabile familii de boiernași de țară, avându-și obârșia în fostul județ Muscel. Mama mea, Lucreția-Paraschiva Cotenescu, unica fiică a preotului paroh din vatra medievală a actualei comune Stoenesti, s-a prăpădit în anul 1990, mărturisindu-mi multe lucruri interesante care, coroborându-le pe cele pe care deja le cunoșteam de la bunica maternă, preoteasa Elisabeta Cotenescu (1895-1980), născută Răuțoiu, m-au ajutat să configurez mai bine genealogiile ambelor familii, Cotenescu și Răuțoiu (ulterior Răuțoiu).

Curiozitatea m-a îndemnat să verific aceste informații preliminare și prin identificarea altor surse care să le consolideze și, de ce nu, să le amplifice. În marile biblioteci din București am consultat colecțiile de periodice și numeroase cărți, inclusiv de memorialistică, iar în arhivele din București, Pitești și Târgoviște registre de stare civilă, așezăminte de obști și documente vechi în litere chirilice traduse doar în mică parte, dar extrem de interesante atât pentru istoricii de specialitate, cât și pentru persoane ca mine (economist,

---

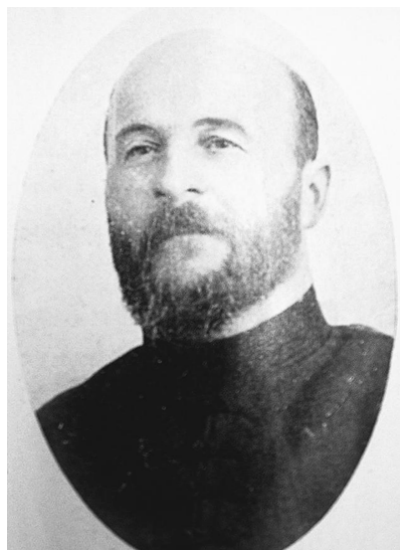
* București.

traducător autorizat, ziarist și publicist), dornice să-și cunoască mai bine antecesorii.

Membri ai familiilor de moșneni stoenășteni Cotenescu și Răuțoiu și-au unit destinele, în mod paradoxal, pornind de pe teritoriul județului vecin, Dâmbovița. Astfel, străbunicul meu, viitorul preot **Ioan Cotenescu (1847-1917)**, născut în satul Cotenești care a dat numele întregului neam, era nepotul boiernașului Gheorghe N. Cotenescu (zis Ghiță), ctitorul primei biserici ridicată de familie, în Cotenești (1781) și care la rândul său era nepot de fiu lui Ioniță Vătaful, ce se trăgea, pe filiație masculină, din Iuzbașa Neagoie ot Cetățeni, însemnat dregător la hotarele Valahiei spre sfârșitul domniei lui Constantin Brâncoveanu.

După absolvirea Seminarului Central din București (1868), s-a putut căsători și preoți abia în 1871, la insistențele enoriașilor din comuna Izvoarele (azi în componența comunei Voinești), într-o parohie lipsită de preoți și cu biserici ruinate. Apostolind din greu acolo, împreună cu prezbitera Dumitra Voiculescu, din Voinești, a ctitorit în doar câțiva ani două biserici de zid, una la Manga (filială), iar cealaltă la Izvoarele, cea mai frumoasă dintre cele două, monument istoric cu hramul „Înălțarea Domnului”, construită, conform pisaniei, în perioada 1874-1877 și sfințită la **13 aprilie 1877**, anterior Declarației de Independență a viitorului Regat al României¹.

Printre numeroșii lor copii s-a numărat și bunicul meu matern, viitorul preot **Gheorghe I. Cotenescu (1886-1965)**, născut la Izvoarele-Dâmbovița și decedat la Stoenăști-Muscel, unde, ca urmaș al boiernașilor Cotenești, a ctitorit o a patra biserică, parohie rurală în care a slujit nu mai puțin de 52 de ani (1913-1965), întrerupti doar de vremelnicul

Preotul profesor Gheorghe Cotenescu, născut la Izvoarele-Dâmbovița, cu parohie la Stoenăști-Muscel între 1913 și 1965 (52 de ani), prim-ctitor al bisericii noi din localitate

¹ Radu Petrescu, *Ramura Coteneștilor dâmbovițeană, vrednici slujitori ai bisericii și culturii*, în publicația online „Incomod-Media”, Târgoviște, 16.05.2012, <http://incomod-media.ro/ziar/ramura-cotenesutilor-damboviteni-vrednici-slujitori-ai-altarului-si-culturii/>; text preluat integral la 07.06.2012 și de site-ul <http://www.raulalb.net/ramura-cotenesutilor-damboviteni-vrednici-slujitori-ai-altarului-si-culturii/> - ambele accesate la 30.10.2014.

stagiu de 14 luni de martiraj în temnițele comuniste (martie 1949 - mai 1950), condamnat retroactiv cu sentința nr. 478 din 11 mai 1950, emisă de Tribunalul Militar al Regiunii II Militare București în procesul primului lot al muscelenilor membri și susținători logistici ai celei mai longevive organizații de rezistență anticomunistă din România, „Haiducii Muscelului”, înființată și condusă de Lt. col. Gheorghe Arsenescu, originar din Câmpulung-Muscel².

Provenind dintr-o familie cunoscută atât în județul Muscel (fusesse botezat de Mihai, fiul cel mic al bogatului negustor Nicolae Rucăreanu), cât și în județul Dâmbovița, dar și datorită diversității activităților pe care le-a desfășurat în perioada studenției bucureștene, în cadrul Asociației Studenților Teologi, al celor mai valoroase societăți corale din Capitală, „Carmen” (dirijor D. G. Kiriac) și „Hora” (dirijor Juarez Movilă), al recent înființatei „Asociații a Cântăreților Bisericești din România” (președinte profesor și protopsalt Ion Popescu-Pasărea, secretar Gheorghe I. Cotenescu), al „Ligii Culturale” (animator cultural și funcționar în conducerea centrală și membru al secției București, condusă pe atunci de scriitorul Ion Slavici), al Partidului Naționalist-Democrat, înființat la 23 aprilie 1910 (copreședinți profesorii Nicolae Iorga și A. C. Cuza)³, nu i-a fost deloc greu să intre în atenția familiei uneia dintre cele mai importante personalități târgoviștene, **avocatul Victor Baranga-Savovici**, mare proprietar de moșii la limita dintre județele Dâmbovița și Argeș (comuna Ciupa, azi în Argeș), publicist, magistrat, membru marcant al Partidului Conservator (vicepreședinte al organizației județene din 1908, prefect, deputat, secretar general la Ministerul Domeniilor), președinte de onoare al secției locale a „Ligii Culturale”, - omul căruia județul Dâmbovița îi datorează, pe lângă frumoasa reședință din localitate, demersul acceptat imediat de Ministrul de Război Nicolae Filipescu, soldat cu ridicarea Liceului Militar de la Mănăstirea Dealu. În 1917 era maior în rezervă, la Reg. 6 Roșiori. După Războiul de Întregire a Neamului, Victor Baranga a ocupat poziții însemnate în cadrul Partidului Poporului (Alexandru Averescu), respectiv al Partidului Național Agrar (Octavian Goga)⁴.

Legătura dintre familia Lucreția (alintată Cocuța – născută Chiriac, la Pitești) și Victor Baranga-Savovici cu familia preotului Gheorghe I. Cotenescu a cunoscut o nouă etapă din momentul în care aceștia au acceptat să le fie nași de căsătorie, oficiată la Izvoarele în **aprilie 1912** de către primarul Gheorghe I. Marinescu, căsătorit cu Alexandrina, născută Cotenescu (sora preotului),

² Ulterior, după mutarea centrului de greutate la Nucșoara, condusă inițial de Arsenescu, apoi de către frații Toma și Petre Arnăuțoiu din localitate (n.a.).

³ Prof. univ. dr. Petre Popa (coordonator), Enciclopedia Argeșului și Muscelului, vol. I, Biblioteca Județeană Dinicu Golescu, Pitești, 2010 (lit. A-C), p. 239 (ediție online). <http://www.bjarges.ro/biblioteca/profesional/proiecte/enciclopedia-argesului-si-muscelului/>

⁴ Enciclopedia Târgoviștei, Primăria orașului Târgoviște, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2012, p. 83.

părinții viitorului partizan Traian Gh. Marinescu Geagu, aghiotantul Lt. col. câmpulungean Gheorghe Arsenescu⁵. Din familie știu cât de frumoasă a fost această nuntă de poveste, care a ținut trei zile și trei nopți, la care au luat parte cele mai importante tarafuri de lăutari din ambele județe (ex. Pantilică, din Câmpulung-Muscel).

Avocatul Victor Baranga cu familia.

O prietenie bazată pe cinste și respect i-a făcut pe soții Baranga să devină și nașii de botez ai tuturor celor trei copii cu care Dumnezeu a dăruit căminul preotului Cotenescu, iar toate numele acestora provin din rândul familiei Victor Baranga (Lucreția, cu cei doi copii ai lor, Victor și Șerban

⁵ Radu Petrescu, *Anihilarea „bandiților” de pe Muntele Roșu conduși de Colonelul Gheorghe Arsenescu. Rolul jucat de Traian Marinescu Geagu și Anton Alexandrescu*, în „Arhivele Totalitarismului”, INST, București, nr. 1-2/2012, p. 59-74.

Baranga, viitori avocați bucureșteni): **Lucreția-Paraschiva** (alintată tot Cocuța), mama mea (născută în 1930), **Victor-Gheorghe** (unchi, 1933) și **Șerban-Ion** (unchi, 1935), cu toții decedați între timp⁶.

Personalitate complexă, cu o **carieră preoțească de nu mai puțin de 53 de ani** (1 an la Conțești-Muscel și 52 de ani la Stoenеști) și **una didactică de 22 de ani**,⁷ la nu mai puțin de patru seminarii teologice (pedagog la „Nifon” din București și profesor la Seminarul Orfanilor de Război “Patriarhul Miron” din Câmpulung-Muscel, Seminarul „Neogoe Basarab” din Curtea de Argeș și Seminarul Monahal Cernica-Ilfov), **preot militar**, inițial locotenent, apoi căpitan, în întreaga campanie (1916-1919), „de la Nistru până la Tisa”, atașat spitalelor de evacuare a răniților și ulterior la Regimentul „de fier” 9 Vânători condus de viitorul general de corp de armată „à la suite” Gheorghe Rasoviceanu⁸, preotul Gheorghe I. Cotenescu nu a prețuit să răspundă favorabil solicitării exprese a lui Nicolae Iorga de a **susține conferințe în cadrul Universității Populare** de la Vălenii de Munte⁹. Cu toate acestea, nu și-a neglijat enoriașii, în general comuna Stoenеști. Prestigiul său pe plan local era atât de mare încât, pe lângă marea bucurie de a ctitori la rândul său o frumoasă **biserică**, a condus, pe rând, **toate obștile moșnenești** din Stoenеști (Ilinești-Iacobеști, Cotenești și Brășești-Runcu) și **coperativa forestieră** „Mihai Bravul”, a fost vicepreședintele **Căminului Cultural** „Mihai I”, a condus filiala locală a organizației „**Cultul Eroilor**”, a fost ales președinte al „**Asociației Preoților Musceleni**” și membru în consiliul de administrație al „**Casei de Economie și Credit a Clerului Ortodox din România**”¹⁰, membru în conducerea primei **Camere de Comerț a județului Muscel**, aleasă în august

⁶ Lucrarea, susținută la Pitești la sesiunea de comunicări științifice din 2014, a fost actualizată sub acest aspect datorită decesului lui Victor-Gheorghe Cotenescu la 28.07.2015, fiind înmormântat la Câmpulung-Muscel. Lucreția-Paraschiva Cotenescu a murit în 1990, fiind înmormântată în cavoul din Stoenеști, iar Șerban Ion Cotenescu în 2009, fiind înmormântat la București (n.a.).

⁷ Printre elevi, floarea ortodoxiei românești: Patriarhii Teoctist Arăpașu și Iustin Moisescu, Episcopii Gherasim Cristea și Eftimie Toma, mari duhovnici ai neamului, precum Sofian Boghiu, Felix Dubneac, Roman Braga, Ioasaf Popa, Tănase Petroniu, Justin Părvu, muzicologii Anton Uncu și Gheorghe Moisescu, etc. (n.a.).

⁸ Deși a pus la dispoziția regelui Mihai I vila sa din Sinaia pentru un radioemitter necesar comunicațiilor cu Palatul pentru pregătirea loviturii de stat de la 23 August 1944, i-a fost dat și lui să cunoască “farmecul” închisorilor comuniste. Renumita arhitectă Henrietta Delavrancea-Gibory i-a proiectat splendida vilă de la Balcic, cunoscută sub numele “Vânturile, valurile”, generalul fiind extrem de legat de Dobrogea și Cadrilater (n.a.).

⁹ Radu Petrescu, *Intellectualii musceleni la Vălenii de Munte*, în “Magazin Istoric”, anul XLIV, nr. 11 (524), noiembrie 2010, p. 12-14. Preotul Gheorghe I. Cotenescu a susținut 13 conferințe în perioada 1931-1943, depășind, cumulativ, numărul de conferințe susținut de ceilalți argeșeni și musceleni (Ion Chelcea, Radu Gyr-Demetrescu, Costin Petrescu, Florian Ștefănescu-Goangă și Victor Slăvescu) (n.a.).

¹⁰ Condușă de preotul-profesor Petre Partenie (n.a.).

1925¹¹, **deputat de Muscel**¹², cu numeroase inițiative și luări de cuvânt pe linia susținerii intereselor alegătorilor săi, inclusiv discursul de omagiere a poetului Octavian Goga, care împlinise 50 de ani.

Mulți membri ai neamului Baranga au avut o carieră militară. Este cazul colonelului de cavalerie Nicolae Baranga-Savovici (născut în 1862), care s-a căsătorit cu văduva Chiriachița (Lița) Antonescu, călăuzindu-i fiul, pe viitorul Mareșal Ion Antonescu, tot spre o carieră militară. La rândul său, Constantin Baranga-Savovici (născut în 1864), înrudit prin căsătorie cu neamul Zeuceanu, a fost Directorul Direcției Cavalerie din Ministerul de Război, în timp ce Mihai Baranga, colonel de artilerie, a făcut parte din Statul Major Regal în calitate de aghiotant personal al regelui Carol I. Inclusiv fete din neamul Baranga s-au căsătorit cu militari de carieră. Este cazul Lucreției Baranga, căsătorită cu artileristul Mihail Priboianu (născut în 1848), viitor general de brigadă și Mareșal al Curții Regale, dăruindu-i doi fii, pe Emil (avocat) și Mihail Priboianu (inginer), al doilea având o interesantă carieră politică în cadrul organizației argeșene a Partidului Național Țărănist, condusă de Armand Călinescu, dar și pe linie guvernamentală¹³.

Am insistat însă asupra numelui complet pentru că o mare parte a reprezentanților acestui neam au ținut să îl păstreze sub forma Baranga-Savovici.

Originea acestui neam se află tot în arealul format de județele Muscel-Argeș-Dâmbovița, unde există și un râu cu acest nume. Astfel, colonelul Nicolae Baranga-Savovici, fiul vistiernicului Sava Baranga din Câmpulung-Muscel, dintr-o veche familie boierească, a fost trimis în Rusia ca iuncăr¹⁴ pentru a-și face educația militară la Ecaterinoslav, întorcându-se ca ofițer de lăncieri și cu pronume rusificat în Savovici. S-a căsătorit în 1858 cu Adelaida Mănciulescu, iar în 1865 a demisionat din armată, refuzând să ia parte la complotul împotriva domnitorului Alexandru Ioan Cuza pentru că n-a fost de acord să-și încalce jurământul militar. În 1888 era senator de Dâmbovița, fiind ales la colegiul I, al marilor proprietari.

¹¹ Președinte profesor Alexandru Mușatescu, tatăl dramaturgului Tudor Mușatescu. Lista liberală, în frunte cu protopopul Nicolae Proca, fost coleg de studenție, a fost înfrântă în alegeri de Opoziția Unită (n.a.).

¹² Mandat câștigat în timpul guvernării Iorga-Argetoianu (1931-1932), în compania unor politicieni precum Constantin I. C. Brătianu, Ion Mihalache, dar și a lui C. Gatoski, din camarila regelui Carol al II-lea, impus prin Argetoianu (n.a.)

¹³ Inginer, absolvent al Școlii Naționale de Mine de la Paris, Mihail Priboianu (vărul lui Armand Călinescu). Prefect și deputat de Argeș, iar în guvernul Ion Gigurtu ministru al Înzestrării Armatei (04.07-04.09.1940). Ambii frați au trecut prin iadul temnițelor comuniste. http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Mihail_Priboianu - accesat la 30.10.2014.

¹⁴ Cadet (n.a.)

Nicolae și Adelaida Baranga-Savovici au avut doi băieți, pe Alexandru (născut în 1860) și pe Victor (născut în 1866). Alexandru a absolvit Școala de Poduri și Șosele din București, devenind inginer, iar din 1887 a intrat în serviciul Ministerului Lucrărilor Publice, pentru care a executat activități mult apreciate în numeroase județe: Tulcea, Dâmbovița, Buzău și Argeș).

În 1907 a fost numit inginer-șef al județului Olt și ulterior a fost transferat, pe același post, în județul Argeș, A deținut moșii în comuna Ciupa și lângă Găești. A păstrat tradiția tatălui, fiind inițial căpitan în rezervă la Reg. 2 Roșiori, iar în timpul primului război mondial colonel. S-a căsătorit cu Maria, fiica senatorului de Olt Theodor Athanasiu, care i-a dăruit trei copii: Alexandru (născut la 01.01.1894), Adela (1895) și mezina Elena (răsfățata Lalla, cu patru căsătorii la activ – Dragomirescu, Zamfirescu, Zmieureanu, Popescu-Racova – primul său fiu fiind Alexandru Dragomirescu-Baranga¹⁵).

Alexandru, alintat Bibi, a îmbrățișat cariera militară, iar la 01.07.1914 a fost avansat sublocotenent de cavalerie, fiind încadrat în Reg. 9 Roșiori, care făcea parte din Divizia 1 Cavalerie, comandată de la începutul Războiului de Întregire, pe rând, de gen. Ioan Herescu, gen. Nicolae Botea, col. Ioan Rusescu și gen. Mihail Schina¹⁶. Urmează, la bine și la rău, destinul acestei unități de elită, murind în august 1917, în crâncena bătălie de la Oituz, la „Porțile Iadului” de pe dealul Coșna (cota 789), de unde Armata a I-a austro-ungară, inclusiv subunitatea germană de comando condusă de viitorul Mareșal Erwin Rommel, pe atunci locotenent, a încercat în zadar să-și croiască drum spre Tg. Ocna, pe Valea Troțușului.

În plină ofensivă inamică și amenințat cu străpungerea frontului, generalul Alexandru Averescu ordonă Corpului 2, la 10 august, să trimită în zonă orice rezervă disponibilă. Bătălia de la Mărășești fiind în plină desfășurare, Divizia 1 Cavalerie, condusă din 23 decembrie 1916 de generalul Mihail Schina, ajunge cu trenul la Onești, în dimineața zilei de 11 august. Urmau să mai sosească un batalion de grăniceri și unul de vânători. Între timp, Grupul Gerock cucerise ultimele două înălțimi ce-l mai despărțeau de Valea Troțușului. În disperare de cauză, generalul Schina ordonă descălecarea întregii divizii și urcarea imediată, fără odihnă, spre vârf. O brigadă contraatacă pe panta sudică a dealului Coșna, iar **Brigada 2 Roșiori, din care făcea parte și slt. Alexandru Baranga, ia cu asalt dealul Stîbor**. Ambele obiective sunt cucerite de **cavaleria descălecată**. În paralel, Reg. 1 Vânători recucerește satul

¹⁵ Alexandru (Dudu) Dragomirescu-Baranga, condamnat în procesul „Mișcării Naționale de Rezistență” (cap de lot gen. Aurel Aldea). Față de mama acestuia a făcut o pasiune generalul Constantin Niculescu, fostul comandant al Corpului V din Armata a IV-a (gen. Mihail Racovița), cu rol major în succesul ofensivei sovietice de la “Poarta Iașului”, implicat în lovitura de stat de la 23 august 1944, ultimul șef al Casei Militare Regale până la abdicarea regelui Mihai I (n.a.).

¹⁶ Anuarul armatei române pe anul 1914, p. 457, poz. 181.

Oituz din mâinile Diviziei 117 germane. În timpul nopții sosește și o brigadă de grăniceri. Divizia 1 Cavalerie, întărită cu patru batalioane și două baterii, primește ordinul să cucerească întregul platou Coșna și să înainteze spre Slănic. Reușește să cucerească vârful și să-l mențină în fața contraatacurilor repetate efectuate de Divizia 117 germană. Treptat, luptele scad în intensitate până la 19 august când inamicul atacă din nou puternic în sectorul Coșna, în care Divizia 1 Cavalerie (de-acum infanteriști) fusese intercalată între Diviziile 6 și 7 Infanterie. Avantajate de superioritatea importantă de forțe, trupele germane recupă vârful, dar cavaleriștii se repliază pe panta estică a muntelui, unde rezistă cu îndârjire. În cursul nopții, Armata a II-a trimite ca întăriri două batalioane de grăniceri și un regiment de infanterie. Pe 20 august, la ora 7:00, Divizia 1 Cavalerie astfel întărită și protejată de artileria română disponibilă atacă și reușește să recucerească o parte din terenul pierdut ziua precedentă. Această acțiune constituie ultimul episod important al celei de-a doua bătălii de la Oituz. Inamicul reușise să înainteze între 2 și 6 km pe un front larg de 20 km, dar eșuase să pătrundă pe Valea Troțușului, de unde vroia să atace din spate armatele româno-ruse aflate în sudul Moldovei.

Pierderile Diviziei 1 Cavalerie au fost imense: 75%. Nu i-a fost ușor nici inamicului, cu pierderi evaluate la cel puțin 50%. Inclusiv Lt. Erwin Rommel a fost grav rănit la mână, primind un “binemeritat” concediu necesar refacerii după depresia cruntă suferită în urma pierderii multor camarazi în timpul asaltului și menținerii controlului asupra cotei 789, dar și a frustrării de a nu fi putut obține, o nouă victorie: coborârea abruptă, de pe dealul Coșna, la doar 30 de minute, după cum estima el, de Tg. Ocna.

Alături de slt. Alexandru Baranga (avansat post-mortem la gradul de locotenent), au luptat la Coșna în cadrul Reg. 9 Roșiori, printre alții, cpt. Radu Miclescu, lt. Demostene Mărgăritopol și slt. Ioan C. Răuțoiu, despre care voi vorbi în continuare.

Slt. Ioan C. Răuțoiu¹⁷, născut în București la 12.05.1895, era fiul medicului Constantin Răuțoiu (1859-1906)¹⁸, primul doctor în medicină originar din comuna musceleană Stoenești (1885), dar care nu ar fi putut reuși în viață fără sprijinul neprecupețit acordat de mama sa, Maria Jocu (văduvă, recăsătorită Jocu) și fratele său mai mare, Ioan Răuțoiu/Răuțoiu. Doctorul Răuțoiu/Răuțoiu a desfășurat o activitate remarcabilă în epocă, la Spitalul Colțea, la Clinica Universitară de Medicină Operatorie și la Spitalul de Copii din București¹⁹. Ca delegat al Asociației Studenților Mediciniști, Constantin

¹⁷ Avansat la 01.07.1916. Anuarul armatei române pe anul 1914, p. 384, poz. 71.

¹⁸ Nume modificat ulterior în Răuțoiu, coexistând ambele variante în funcție de dorințele membrilor acestui neam de moșneni din fostul județ Muscel (n.a.).

¹⁹ Prof. dr. Nicolae Tomescu (născut în 1859), coleg și viitor director al Spitalului de Copii din București, l-a descris nu doar ca simplu om public, ci și ca pe mare binefăcător al familiilor

Răutzoiu luase parte la numeroase congrese studențești (Bacău, 1882; T. Severin, 1883; Galați, 1884), fiind considerat, pe linie profesională, mâna dreaptă a prof. univ. dr. Grigore Râmniceanu. E și motivul pentru care studentul Răutzoiu, interesat de studiu, nu de politică, nu se alătură studenților socialiști, printre care se afla și Constantin Bacalbașa, care au declanșat numeroase greve în perioada 1883-1884, vizând atât “intransigența” pedagogică a profesorului Râmniceanu, cât și apartenența acestuia la Partidul Liberal. Încă de la înființare, îl regăsim pe doctorul Răutzoiu ca membru al colectivului de redacție al publicației de specialitate „Presa Medicală Română”²⁰, condusă de viitorul general medic Athanase Demosthen(e). Deranjat de o „tradiție” care se respecta în continuare, deși în multe cazuri nu se justifica - *faptul că specialiștii cu studii în străinătate ocupau catedre universitare fără concurs* - dar și datorită regretului că nu putuse obține în 1895, prin concurs, postul de medic primar la Spitalul Colentina, fiind preferat doctorul Nicolae Racoviceanu-Pitești, cu studii la Paris, Constantin Răutzoiu părăsește sectorul public, își deschide cabinet particular în centrul Capitalei și intră în politică. Tânărul medic pătrunde astfel în elita partidului, e o prezență activă la Clubul Liberal, devine membru al Clubului Tinerimei, este invitat la balurile anuale de la Palatul Regal, se implică în campanii electorale, obține două mandate de consilier municipal sub guvernări liberale, îl “ghidează” în teritoriu pe ministrul Eugen(iu) Stătescu, președintele organizației liberale muscelen. Aflat în plină ascensiune pe scara socială, moare în floarea vârstei, fără să se mai poată alătura echipei noii stele a partidului, Ionel Brătianu.

Doctorul Răutzoiu s-a căsătorit cu Elena Mateescu și au avut doi copii, Ioan și Maria. Locuința lor din București (str. Take Ionescu nr. 29), realizată cu ajutorul arhitectului Grégoire Marc, este monument istoric și constituie o bijuterie arhitectonică, atât datorită formei neobișnuite (triunghiulară), cât și datorită frumuseței decorațiunilor de sub streșină. O adevărată bucurie sufletească s-o privești, față de tristețea ce te cuprinde când privești locuința unui alt medic provenit din aceeași regiune, dr. Ion Nanu-Muscel, construită în aceeași perioadă, aflată în apropiere (Piața Romană) și ajunsă între timp o ruină terifiantă din vina celor cărora le fusese dăruită de văduva medicului: Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (azi Academia de Studii Economice).

---

sărace din București și un păstrător al tradițiilor culturale, cu precădere a celor muscelene. Așa a și murit, dansând cu foc rapidul „brăuleț” muscelan, la Sinaia. Rămășițele pământești au fost aduse cu trenul la București iar sicriul depus la Biserica Albă, urmând să fie înmormântat la cimitirul Bellu, cu onoruri militare – fusese căpitan medic în rezervă, decorat cu ordinul „Coroana României” (n.a.).

²⁰ Printre colaboratorii revistei se număra și medicul Gheorghe Rigani, stabilit ulterior la Câmpulung-Muscel, a cărei fiică a fost una din profesoarele mamei mele, la Liceul de Fete din localitate (n.a.).

Familia Răuțoiu din Stoenеști-Mușcel.

Din momentul în care m-am reîntors de la Câmpulung Muscel la București (1963), am intrat de mai multe ori cu mama în casa doctorului Răuțoiu, moștenită între timp de fiica Maria, căsătorită cu doctorul Virgil Capitolin. Mi-a făcut plăcere să intru din nou, de curând, mai ales la parter, unde se află câteva spații cu destinație comercială (magazine, cofetării etc.), dar care nu i-au stricat defel farmecul.

Față de Maria, pe care doctorul Răuțoiu o trimisese în străinătate, să studieze la pensionul Notre Dame de Sion, tânărul sublocotenent de cavalerie Alexandru Baranga a nutrit o adevărată pasiune, din păcate respinsă de părinții acestuia, în special de către mamă, pe care, probabil, o deranja faptul că nu provenea dintr-o familie la fel de bogată, chiar dacă membrii stoenеșteni ai familiei de moșneni Răuțoiu dețineau în zonă peste 150 hectare de teren arabil și peste 1.000 de hectare de pădure (inclusiv un munte).

Cu durere în suflet, Alexandru, care întreținea – inclusiv cu ajutorul camaradului său, slt. Ioan C. Răuțoiu – o amplă corespondență atât cu Maria C. Răuțoiu, cât și cu sora lui Adela, căsătorită între timp cu Armand Călinescu²¹, îi mărturisește Adelei dorința lui tragică de a abandona această lume, așteptându-și destinul fatal pe frontul de la Coșna, deziluzionat, nemaivând motive să lupte pentru a supraviețui.

La Arhivele Naționale Istorice Centrale²² am identificat recent și am ordonat cronologic o **corespondență inedită**, care confirmă dilema fără ieșire în care se afla tânărul Alexandru Baranga. Ea ne ajută să identificăm mai ușor traseul urmat de Divizia 1 Cavalerie în 1917, dar să aflăm și amănunte interesante din viața cuplului Adela Baranga-Armand Călinescu, domiciliați la Iași. De exemplu faptul că Armand Călinescu deja funcționa ca șef de cabinet al ministrului I. G. Duca imediat după ce se căsătorise.

Adela Călinescu (născută Baranga).

Doc. 1

Carte poștală militară

Ștampila rotundă din **24 mai 1917** (Div. I Cav.). Ștampila rotundă roșie a Armatei de Operații, Reg. 9 Roșiori – Stat Major – LIBERA EXPEDIȚIE. Ștampila dreptunghiulară CENSURA.

D-nei Adela Călinescu
14 Cuza Voda 14
La Iași

Numele: Lt. Baranga
Unitatea: Reg. 9 Rosiori

²¹ În a doua jumătate a lunii aprilie 1917, pentru că actul dotal întocmit de maiorul Alexandru Baranga (tatăl) în favoarea Adelei, care urma să îl ia de soț pe magistratul Armand Călinescu, domiciliat în Slatina, este datat 16.04.1917 (n.a.).

²² A.N.I.C., fondul Armand Călinescu (inventar 1692).

Ma chère Adele,

J'ai reçu ta lettre par Ionel Rautoiu et je suis content que tu va bien et que tu es heureuse et que tu (sic!) le monde est si gentil avec toi. Armand doit être content d'être nommé chef de cabinet et surtout de Duca, qui est très bien. J'ai été a Pascani, Dimanche, pour affaire de service; du pétrole pour le régiment. Je voudrais bien venir a Jassy pour un jour, mais c'est difficile d'avoir la permission. Surtout qu'il ést question que nous allons plus haut que nous sommes. Je n'ai pas encore reçu ta carte postale jusqu'à présent. À Botosani ne j'ai plus été depuis longtemps. J'ai écrit aussi à Tante Rhoda. Je t'embrasse ainsi qu'Armand.

Biens des choses de ma parte à la famille Calinescu.

Bibi

Doc. 2

Scrisoare olografă

Vineri seara **26 Mai 1917**

Ma chère Adele,

Je profite de départ de Ionel Rautzoiu pour t'envoyer ces quelques mots.

Nous sommes à ... (*sters cu cerneală de cenzura militară*). Ionel te dira dans qu'elle jolie station balnéaire nos sommes.

J'espère que tu as reçu ma lettre envoyée (*sters cu cerneală de cenzura militară* – Botosani?) un sergent.

Maman doit être aussi à Jassy, car elle est partie depuis une semaine de Botosani.

Il n'a pas moyen de venir aussi pour quelques jours à Jassy.

Si par hasard tu trouves des gants, n'importe la qualité: peau ou en gils etc et aussi la couleur, achetes-mois et je t'enverrai l'argent par une occasion.

(*sters cu cerneală de cenzura militară*). Du papier à lettre aussi tu peux m'envoyer.

J'attends une lettre de chez toi.

Lalla est toujours à Zvoristea; elle s'amuse très bien.

Comment allez-vous?

Que'est ce qui se passe de neuf à la Capitale?

Nous sommes très loin pour être au courant.

J'attends pour 2-3 jours Nenea Nae, Muty, Lydia, Leukis, Lalla, etc. Ils doivent venir en auto me voir.

Je t'embrasse aussi qu'Armand.

Biens des choses à la famille Calinescu.

Bibi

Demande à Marie Rautzoiu si elle a reçu ma carte.

Pe marginea din stânga, adăugat pe verticală: 27 Mai – Rautzoiu a oublié cette lettre, je l'envoie par la poste.

Doc. 3

Scrisoare olografă

31 Mai 1917 – Mitoc

Ma chère Adele,

Je profite de cette occasion pour t'envoyer ces quelques mots. Ionel Rautzoiu m'avait promis de porter une lettre pour toi et ensuite il l'a oublié; je l'ai envoye par la poste.

Je crois que maman est à Jassy car elle est partie depuis plus d'une semaine de Botosani.

Hier nous avouns eu la visite de Leukis, Lalla, Gheorghita et le ... (ilizibil) Dragomirescu²³. Ils sont venus en auto, déjeuner chez nous, après on s'est promené dans les environs, et dans notre tente, celle de Margaritopol et moi, qui est très bien arrangée avec toute sorte de tapis et tableau etc. Après diner ils sont répartis à Botosani.

Rien de neuf par ici. Des bains dans le Prut presque chaque jour, et c'est tout. Je crois que je viendrais aussi pour deux jours à Jassy, car le colonel doit partir pour une semaine à Barlad. Que fait Armand? Je voudrais avoir de vos nouvelles, je n'ai plus reçu depuis longtemps.

Si par hasard on trouve des gants ou d'autres choses que tu crois que ce serait utile pour moi, achetes-moi ou écrit moi que je t'envoie de l'argent pour m'acheter.

J'ai aussi écrit a Tante Rhoda, elle ne m-a pas encore répondu. Tu écris parfois a Cocutza²⁴?

J'attends sans faute une réponse (par) ce même plutonier. Je t'embrasse ainsi qu'Armand.

Bien de choses de ma part pour la famille Calinescu.

Bibi

Doc. 4

Scrisoare olografă

Ma chère Adele,

Je t'ai écrit encore une fois et je n'ai pas encore reçu de réponse.

Je profite de ce soldat pour t'envoyer cette lettre.

---

²³ Hariton Dragomirescu, ofițer de cavalerie, cel care va deveni primul soț al Elenei (Lalla) Baranga (n.a.).

²⁴ Lucreția (Cocuța) Baranga, soția avocatului Victor Baranga-Savovici din Târgoviște (n.a.).

Je ne sais pas encore où se trouve maman; depuis deux semaines je n'ai pas reçu un mot de chez elle.

Comment vas-tu? Que fait Armand, vous devez être occupés, car vous n'écrivez plus rien. J'espère que tu as vu Rautzoiu à Jassy, car il est parti depuis 5-6 jours. Ici il pleut toute la journée depuis quelque temps, de sorte que c'est horrible. Heureusement M-me Sonia Miclescu, la femme de Raul, se trouve aussi dans ce village, de sorte que nous pouvons prendre parfois le thé chez elle.

Nous avons une chambre très bonne Marg²⁵ et moi, et la Tante a beaucoup plu à Lalla et à Leukis, quand elles sont venues nous voir.

Je crois que Lalla t'a écrit.

De chez Papa je n'ai plus de nouvelles depuis une dizaine de jours.

Si par hasard tu trouves du papier à lettre, achètes-le, et tu m'écriras le prix. Aussi de l'essence de Lavant (sic!), pour préparer l'eau de Cologne, je crois qu'on trouve chez les pharmaciennes.

Réponds moi par ce soldat et par Rautzoiu aussi. Que fait Tante Rhoda? Je voudrais aussi venir pour deux jours vous voir.

Biens de choses de ma part à Mesdames: Calinescu, Grecescu²⁶ et Lobey²⁷.

Je t'embrasse ainsi qu'Armand.

Bibi

Le 3 Juin 1917

Doc. 5

Scrisoare olografă

Le Lundi **12 Juin, 1917**

Mitoc

Ma chère Adele,

Je viens de recevoir une de tes lettres écrite le 3 Juin, avant l'autre que j'ai reçu plus tôt.

²⁵ Prescurtare de la Mărgăritopol, camaradul său de arme (n.a.).

²⁶ Olga colonel Grecescu, rudă cu politicianul Alexandru Iliescu din Slatina și cu familia Călinescu (n.a.).

²⁷ Radu Lobey, viitorul director de cabinet al ministrului Armand Călinescu, la curent cu mersul operațiunilor și cu situația proceselor intentate legionarilor. În această calitate, s-a numărat printre cei care au beneficiat de "atenția" comisiei de anchetă instituită de generalul Antonescu după instalarea statului național. Fratele lui, Ioan Lobey, a fost ginerele și șeful de cabinet al generalului de jandarmerie Ioan Bengliu, direct implicat în executarea unor legionari în perioada 1938-1940, fiind la rândul său lichidat de un comando, la închisoarea Jilava, în noiembrie 1940 (n.a.).

Imagines-toi qu'on a fixé l'inspection du Général Schina Dimanche 18, je suis navré. Je ne sais quoi faire, car il a ordonné que toutes les permissions seront ajournées après son inspection.

J'attends aussi une lettre de chez Maman pour me dire *la date définitive de mariage*. Si je n'avais pas l'inspection je serais venu Vendredi à Botosani et de la à Pascani, car *Papa veut que le mariage se passe toujours chez les Miclescu*. En tout cas à Mitoc c'est bien difficile, car il n'y a pas même une salle pour que le monde puisse ... (ilizibil).

En passant à un autre point de vue, ta lettre m'a (fait) beaucoup pleuré, en m'écrivant un tas des choses qui sont des imaginations d'un esprit qui court après des sensations tragique, et toujours ... (ilizibil). **C'est surement l'influence de Maman, qui comme toujours prend les choses trop en tragique. J'ai commencé à être degouté de ces choses trop petite, et je voudrais partir une bonne fois sur le front qu'on risque sa vie**, car dans ces conditions-là, pour recevoir des objections, chaque jours, et des leçons de conduite, *c'est mieux d'en finir une bonne fois* care je vois que c'eût été mieux d'avoir un fils qui court tous ces clubs, et qui boit dans les tavernes, en faisant partout des dettes, rejouir après avoir lutté pour leur enfant, que d'avoir **un fils et un frère, qui toute sa vie n'a fait que d'être gentil avec sa famille, de faire seulement le plaisir des siens et ne pensant qu'à leur bonheur.**

Je t'embrasse ainsi qu'Armand.

Alexandre

Doc. 6

Carte postala militara – 9 August²⁸ – CENZURAT – Div. I Cav. (P.A.)²⁹

D-nei si D-lui Armand Călinescu

Str. Cuza Voda 14

La Iași

Numele: Locot. Baranga

Gradul: Reg. 9 Roșiori

Unitatea: Div. I Cavalerie

Ma chère Adele,

Comment allez vous? Je n'ai plus reçu un mot de chez vous. Je suis bien portant. **Maman non plus ne m'écrit pas.** Je compte voir ces jours-ci **Victor et Cocutza qui sont assez près de nous.**³⁰ J'attends des vos nouvelles.

²⁸ Scrisoare datată cu doar două zile înaintea sosirii întregii Divizii, cu trenul, la poalele dealului Coșna (n.a.).

²⁹ Partea activă (diferită de cea sedentară) a unei unități militare (n.a.).

³⁰ Rudele din Târgoviște se refugiaseră în Moldova, deși Victor Baranga-Savovici fusese un politician marcant al Partidului Conservator și ar fi putut rămâne pe teritoriul ocupat în timpul guvernării Marghiloman (n.a.).

Mes compliments à Mesdames: Calinescu, Grecescu et Lobey. J'ai vu il y a quelques jours Nene et Misu Calinescu.

Je t'embrasse ainsi qu'Armand.

Bibi

Eroi au fost, eroi sunt încă. Coșna 1917. O victorie scump plătită, inclusiv de familia Baranga.

Încă din 1918, generalul Mihail Schina a luat inițiativa străngerii de fonduri, pentru a eterniza – printr-un **Monument al Cavaleriei** – jertfa de sânge a călăreților căzuți pe câmpul de luptă de la Oituz. Pentru "Fondul Oituz" s-au strâns cotizații de la ofițerii activi și de rezervă ai Diviziei I Cavalerie, fond îmbogățit an de an, prin grija manifestată de cei care au comandat, rând pe rând, această mare unitate de elită. Ca amplasament al monumentului realizat de sculptorul Ionescu Varo³¹, a fost aleasă cota 383 de pe Valea Oituzului, pe locul donat de Elena Grigorescu, văduva generalului Eremia Grigorescu, comandantul Armatei a I-a în luptele de la Mărășești.

Inaugurarea monumentului s-a realizat la 19.09.1931, în prezența regelui Carol al II-lea, a reginei Maria și a lui Mihai, Mare Voevod de Alba-Iulia, primiți în gara Onești de primul-ministru Nicolae Iorga, de mareșalul Alexandru Averescu, fostul comandant al Armatei a II-a în timpul luptelor de la Oituz, și de generalul Ștefănescu Amza, ministrul Armatei. Pe platoul de la Grozești (Oituz), unde se înălța Monumentul, erau dispuse în careu detașamentele cu drapelul Regimentelor 4, 5, **9** și 10 **Roșiori**; 7 și 9 Călărași; Divizionului 1 Artilerie Călăreață.

Erau prezente numeroase personalități militare, printre care generalii: Gheorghe Manu, Nicolae Samsonovici, Romulus Scărișoreanu, Gheorghe Moruzzi, Marcel Olteanu, Ion Antonescu, Ioan Prodan, Gheorghe Atanasescu, Alexandru Viișoreanu, Rodrig Modreanu, Constantin Bălăcescu, Ressel, Iovanovici, Pestrițu, Constantinescu, Manolescu, Negreanu, Comănescu, Stareșiu; coloneii: Nicolae Madancovici, Petre Constantinescu, Gheorghe Cialăk, Antonescu, Racoviță, Prager, Corvin, Scărișoreanu, Pleniceanu, Crăiniceanu, Stamatopol, Trandafirescu, Bolintineanu, Niculescu; locotenent-coloneii: Manafu, Lăcătușu, Stoenescu, Moescu; maiorii: Mircea Elefterescu³², Rusescu., Gheorghiu, Trandafil, Madancovici, Merișan, Niculescu, Cherchicescu; căpitani: Neferu, Teodorescu, Praporgescu, Făgărășanu, Georgescu etc.

³¹ Câștigătorul concursului de proiecte, desemnat la 21.03.1924 (n.a.).

³² Ofițer de cavalerie, Invalid de război, viitorul șef de cabinet militar al Mareșalului Ion Antonescu (n.a.).

*Familia regală în vizită la Reg. 4 Roșiori „Regina Maria” (1924).
Regele Ferdinand și Regina Maria ai României, George II și Regina Elisabeta ai Greciei, Princesesa Ileana a României și Principele Paul al Greciei - înconjurați de comandanții superiori și de ofițerii regimentului.*

*De la stânga (sus): Lt. Al. Fălcoianu și Adrian Vișineanu, maior Ion Pella, căpitanii Corneliu Boboc, Ulm Bălteanu, Sergiu Soutza și **Ion C. Răuțoiu**, general Holban, Lt.-colonel Rodrigue Modreanu, generali Sinescu și C. Răzvan, căpitan Octavian Desilla, colonel Constantin Stoilov, Lt.-colonel Scarlat Capșa, medic căpitan N. Manu, căpitan Radu Rusescu, veterinar maior Traian Mavovescu, sub-lt. Lazăr V. Catană, căpitan M. Kiriacescu;*

(jos) sub-lt. Ovidiu Pârâianu și Ion Slăvescu, lt. Constantin D. Praporgescu, Alex. Cihoski și sub-lt. Dumitru D. Praporgescu, Dumitrescu și Al. Bălănescu.

Nu avea cum să lipsească un alt supraviețuitor al măcelului de pe dealul Coșna, prietenul lui Alexandru Baranga: căpitanul Ioan C. Răuțoiu, cel care la 1 septembrie 1919 comanda, ca locotenent, Escadronul III al Reg. 3 Călărași din componența Diviziei 21 (G-ral Dumitru Glodeanu)³³.

În cadrul familiei Răuțoiu, originară din Stoenestii Muscelului, a mai existat un ofițer, dar de infanterie, unicul fiu al lui fostului primar Ioan Răuțoiu³⁴, **Constantin I. Răuțoiu**³⁵, născut la Stoenestii în 1878. Extrem de

³³ Avansat locotenent la 01.09.1917, după bătălia de la Oituz (n.a.);Viorel Ciubotă (coord.), Jurnal de operațiuni al Comandamentului Trupelor din Transilvania (1918-1921), vol. I, p. 364.

³⁴ Fratele mai mare al doctorului Constantin Răuțoiu (n.a.).

capabil, a avut șansa de a studia în Germania, terminând între timp și Școala Superioară de Război, astfel încât la 01.09.1917 este avansat locotenent-colonel. A jucat un rol important în campania din Bucovina și Pocuția, în 1918-1919, în cadrul Diviziei a 8-a, condusă de Gen. Iacob Zadik. Lt. col. Răuțoiu a condus coloana de nord, în timp ce colonelul Petre Cănciulescu coloana de sud. După Războiul de Întregire îl regăsim la comanda mai multor regimente, apoi a pieței și garnizoanei din Câmpulung-Muscel (colonel din 1927)³⁶, iar în preajma loviturii de stat de la 23 August 1944, când generalul muscelian Iosif Teodorescu conducea Comandamentul Militar al Capitalei, era adjunctul comandantului Pieței București.

Despre viața piteșteanului **Armand Călinescu** (1893-1939), căsătorit cu Adela, fiica inginerului Alexandru Baranga-Savovici, în perioada în care ambele familii se aflau în refugiu în Moldova, se cunosc, desigur, mult mai multe lucruri.

Semnalez doar faptul că în iulie 1916, magistratul stagiar Armand Călinescu de la Judecătoria de Ocol Slatina se afla în refugiu la Bârlad. În 1917, slătineanul Alexandru Iliescu, un important politician liberal din județul Olt, care se înrudea atât cu familia Lobey, cât și cu Ecaterina Gherman, mama lui Armand Călinescu, i-a lăsat acestuia moștenire o casă în Slatina, cu condiția de a nu o vinde și a păstra în continuare o slujnică³⁷. La începutul carierei sale, Armand Călinescu era apropiat de Partidul Liberal și un intim al lui Ionel Brătianu devenind după căsătorie secretarul ministrului I. G. Duca (1917-1918). În 1919 îl regăsim magistrat la Tribunalul județului Argeș. În 1920, Ecaterina Baranga (născută Gherman), cu acordul soțului, colonelul medic veterinar Mihail Călinescu, îi donează moșia pe care o posedea la Ciomăgești-Olt, pe care o cumpărase de la același Alexandru Iliescu. De altfel și testamentul său din 21.07.1938 confirmă statutul distinct al moșiilor celor doi soți: Ciomăgești-Olt și Ciupa-Argeș³⁸. Este, probabil, cea mai liniștită perioadă din viața acestei tinere familii, căreia i se alătură, în 1922, Barbu, unicul lor copil.

Totuși, în politică, Armand Călinescu preferă să se ralieze Partidului Țărănesc, înființat la București de muscelianul Ion Mihalache, în decembrie 1918. Preferă, totuși, să aștepte clarificarea situației organizației argeșene, pe care o conducea transfugul Grigore T. Coandă, vechi politician liberal cu o

³⁵ Fratele vitreg, din prima căsătorie a lui Ioan Răuțoiu, al bunicii mele mateme, preoteasa Elisabeta Cotenescu, născută Răuțoiu (fiica din a doua căsătorie a lui Ioan Răuțoiu, cu Paraschiva Marinescu din Gemenea, județul Dâmbovița) (n.a.).

³⁶ Este perioada în care înaintează mult lucrările la Mausoleul Eroilor de la Mateiaș (n.a.).

³⁷ În 1921, nedorind să se stabilească la Slatina, Armand Călinescu vinde locuința testată de Alexandru Iliescu, inclusiv biblioteca primită în dar de la același binefăcător (n.a.).

³⁸ D. J. Argeș a Arhivelor Naționale, fond Inspectoratul II Cadastral Pitești, dosar 25/1945-1946, f. 265-266.

atitudine oscilantă în timpul ocupației Puterilor Centrale. Nemaiputându-și continua cariera în România Mare, „asuprit” de liberalul piteștean Nicolae Brânzeu, Coandă este primit cu brațele deschise de Mihalache, care-l „unge”, în 1919, președinte al organizației țărăniste argeșene. Sub pretextul vârstei înaintate, în decembrie 1922, Coandă îi solicită lui Mihalache să-l înlocuiască și îl propune pe Cezar Parthenie, un eminent jurist cu studii la Paris. Mihalache, care încheiase între timp cu Armand Călinescu un aranjament etapizat, este de acord cu demisia lui Coandă iar Călinescu intră în partid. Demisia formală a lui Grigore T. Coandă are loc în februarie 1923, iar Călinescu, invitat de Mihalache să țină conferințe la Cercul de Studii țărănist din București încă din septembrie 1922, este “introdus” în conducerea interimară, deși nu îndeplinea stagiul minim. După doar două luni, în aprilie 1922, o adunare generală decide asupra necesității alegerii unei conduceri definitive, iar Armand Călinescu este ales președinte cu o majoritate zdrobitoare. Este momentul începerii lungii sale supremații în Argeș, benefice atât pentru Partid, cât și pentru cetățenii județului. Devine, pe rând, deputat, prefect, subsecretar de stat, ministru și prim-ministru, cu o evoluție politică destul de contradictorie, de la mâna dreaptă a lui Ion Mihalache și piesă importantă în angrenajul viitorului Partid Național-Țărănesc până când devine omul-forțe al dictaturii carliste, angrenat din plin în războiul dus de regele Carol al II-lea cu Mișcarea Legionară, soldat, din nefericire cu numeroase victime de ambele părți, inclusiv trei prim-miniștri, doi în exercițiul funcțiunii (I.G. Duca, 1933; Armand Călinescu, 1939) iar altul după ce fusese reprofilat în consilier regal (Nicolae Iorga, 1940), într-o perioadă în care viitorul României devine tot mai sumbru.

O epocă interesantă pentru România, o epocă în care și personalități aparent de mică anvergură, din arealul Argeș-Muscel-Dâmbovița, membri ai unor familii ale căror destine s-au intersectat adeseori, și-au adus contribuția, mai mult sau mai puțin spectaculoasă, la evoluția politică, socială, economică și culturală a țării, în scurta perioadă de timp în care s-a bucurat de o liniște aparentă, perioada României Mari.

Conflagrația mondială care a urmat și dezinteresul marilor democrații occidentale față de România și în general, față de Europa Centrală și de Est, au favorizat preluarea rapidă a puterii și instaurarea regimului totalitar de tip comunist, cu sprijinul Armatei Roșii “eliberatoare” și al elementelor locale loiale, cărora li s-au atașat numeroși oportuniști din toate sferile sociale. În noua conjunctură, mulți dintre reprezentanții familiilor Călinescu, Baranga, Răuțoiu și Cotenescu au fost arestați, torturați, condamnați și urmăriți vreme îndelungată de Securitate în numele “luptei de clasă”, unii dintre aceștia pierzându-și chiar viața în închisori, nu doar statutul social și eventualele averi.

Nicolae Iorga și Armand Călinescu.

Prin ceea ce au realizat și au încercat să facă, merită cu toții să intre din nou în atenția istoricilor și a locuitorilor județelor Argeș (care include, din 1950, Muscelul) și Dâmbovița, așa cum, de exemplu, preotul-profesor Gheorghe I. Cotenescu a devenit în 2013 Cetățean de Onoare Post-Mortem al Municipiului Câmpulung-Muscel, iar numele său îl poartă o stradă din comuna Stoenеști, unde urmează ca și Căminul Cultural să îi poarte numele, ceea ce nu s-a întâmplat până în prezent în localitatea sa natală, comuna Voinești-Dâmbovița (care include și satul Izvoarele).

IN THE SHADOW OF HISTORY. ENTWINED DESTINIES:
CĂLINESCU, BARANGA, RĂUTZOIU AND COTENESCU FAMILIES
Abstract

This paper thoroughly examines the dimensions of intertwined destinies of four families from Argeș and Muscel counties with high achievers in political, civic, economic and cultural life in Greater Romania: Călinescu, Baranga, Răutzoiu and Cotenescu.